

menja „Značajna dela isijavaju uvek nove slojeve, stare, hlade se, umiru“ . Gadamer pokušava da konstruiše Hegelov mogući stav, o onome o čemu - zbog evidentne vremenske epohe - Hegel nije ni mogao sâm da se izjasni - „kada bi se Hegel danas sreo sa posledicama koje je proizvela refleksivna forma Geteove poezije, kada bi se susreo sa ponovnim otkrivanjem baroka i alegorije u našem veku, kada bi mogao da vidi i sve druge oblike moderne umetnosti i anti-umetnosti, verovatno bi i on zapao u grešku da prelaz sa poezije na filozofiju označi kao istorijski prelaz“ .

Ovakav stav bi bio održiv da je Hegel razumeo poeziju na opšteprihvaćen, svakodnevni način, međutim, Hegel je u poeziji video forme koje ne pripadaju samo umetnosti, nego i višim duhovnim sferama. Hegel Sofoklovu „Antigonu“ vidi ne samo kao tragediju i poeziju, nego takođe i kao sukob rodovske i državne zajednice, što Antigonu čini formom koja nadilazi umetničko izražavanje. Hegel vidi umetnost „učiteljicom naroda“ u dobu Homera i Hesioda (kada je stupanj svesti stupanj lepote) – upravo jer je nejasne predstave tradicije uzdigla na nivo slika i predstava i kao takve ih učvrstila. Umetnost – prema tome, iako nije proizvod misaonog uma, sadrži i ono istinito – jer joj, kao i religiji, u osnovi ipak leži instinkt umnosti, kako to Hegel naziva.

Religija istupa iz konačnosti na koju je umetnost osudila njegova čulna građa i dospeva do prisutnosti apsolutne ideje, u obliku predstave. Zbog sopstvene forme, umetnost je, ipak, ograničena na određeni sadržaj. Samo određeni krug istine može se prikazati građom umetničkog dela. Dakle, da bi nešto bilo istinski sadržaj za umetnost - u njenoj vlastitoj odredbi već mora postojati mogućnost da ono pređe u čulno i da u čulnom bude adekvatno samom sebi. Međutim, postoje ona područja koja nemaju tu mogućnost - dublje obuhvatanje istine predstavlja i onu regiju koja se ne može čulno izraziti.

Primer za onu istinitost koja može da se predstavi u čulnom obliku jeste prikaz grčkih bogova, dok je hrišćanska i duhovna istina primer za ono što ne može biti čulno izraženo. To znači da postoji potreba koju umetnost više ne može da zadovolji. „Sama umetnička proizvodnja i njena dela ne zadovoljavaju više naše najviše potrebe; prevazišli smo mi ono saznanje u kojem bismo umetnička dela mogli kao nešto božansko poštovati i moliti im se, utisak, koji ona čine, razumnije je vrste, a ono, što on u nama pobuđuje, zahteva izvestan još viši probni kamen i dalju potvrdu“ .